

Asia: VN/621/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Lausunto: Hallituksen esitys laiksi jätelain muuttamisesta

32 a § Yhdyskuntajätehuollon järjestäminen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen yhteydessä

VN/621/2022 / SYKE/2022/1384 Suomen ympäristökeskuksen lausunto jätelain muuttamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt Suomen ympäristökeskukselta (SYKE) lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle jätelain muuttamisesta. SYKE esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ehdotuksen mukaan kunnan on järjestettävä yhdyskuntajätteen jätehuolto 31 päivään joulukuuta 2025 asti niillä kiinteistöillä, jotka siirtyvät hyvinvointialueen omistukseen tai hallintaan. Tästä poiketen hyvinvointialue saa järjestää yhdyskuntajätteen jätehuollon siten kuin 28 §:ssä säädetään ilmoittamalla siitä kirjallisesti kunnalle vähintään kuusi kuukautta ennen jätehuollon järjestämisen aloittamista.

SYKE pitää kannatettavana ehdotusta, jonka mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää jätehuolto vuoden 2025 loppuun saakka, jolloin hyvinvointialueet saavat tarvittavaa aikaa varautua uuteen, jätehallinnollisesti monimutkaiseen tilanteeseen, suunnitella jätehuoltoaan ja tehdä kilpailutukset ja uudet sopimukset. Lisäehto on myös kannatettava ja tukee lain henkeä, kun ne hyvinvointialueet, jotka saavat suunnitelmat ja sopimukset kuntoon jo tätä aikaisemmin, voivat halutessaan ottaa jätehuoltonsa järjestääkseen jo etukäteen. Järjestelyjen suunnitelmallinen läpikäynti toivottavasti lisää myös erilaisten hyötyjakeiden erilliskeräystä kiinteistöissä.

145 a § Sidos- ja hankintayksiköitä koskevat erityiset säännökset

Jätelain päivitetyn 145 a §:n 1 momentin mukaan kunnan jätehuollon toimialalla toimivien sidosyksiköiden ja hankintayksiköiden markkinaehtoinen toiminta voi muodostaa korkeintaan 10 prosenttia yhtiön liikevaihdosta. Perusteluna muutokselle on, että heinäkuussa 2021 voimaan tulleen jätelain muutoksen (714/2021) myötä kuntien jätehuoltoyhtiöiden liikevaihdon odotetaan

vähitellen kasvavan ja ulosmyynnin tarpeen lisääntyvän nykyisestä 5 – 7 %:sta liikevaihdosta. Muutosten on arvioitu kasvattavan operatiivisia jätehuoltotehtäviä, joita aiheutuu erilliskeräysvelvoitteiden asteittaisesta tiukentumisesta, kuntien ja tuottajien yhteistoiminnasta pakkausjätehuollossa sekä jätteenkuljetuksen kaksoisjärjestelmän poistamisesta erilliskerättävien jätteiden kuljetuksessa.

Suomen ympäristökeskus toteaa, että 10 prosentin raja ulosmyynnille vaikuttaa perustellulta sujuvan jätehuollon turvaamiseksi niissä tilanteissa, joissa vaihtoehtoinen 5 % raja saattaisi yllättäen ylittyä ja asettaa paineita siirtyä yhtiömuotoiseen toimintaan.

Vaikutusten arvioinnit

SYKE ei tunnista muutokseen liittyen sellaisia merkittäviä suoria tai välillisiä ympäristövaikutuksia, joita ei olisi jo perustelumuiotiossa otettu esille.

Jätehuoltojärjestelyjen suunnitelmallinen läpikäynti sote-alueilla toivottavasti lisää erilaisten hyötöjakeiden erilliskeräystä kiinteistöissä ja siten myötävaikuttaa kierrätysasteen kasvuun.

Myllymaa Tuuli
Suomen ympäristökeskus SYKE